

Locuint'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

o in

Strat'a Morariloru Nr. 18.

Scrisorile nefrancate nu se voru primf decatu nnuai de la corespundintii regulari ai „Federatiunii.“
Articlii tramisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esî Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:

Pre trei lune . . . 8 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „ „

Pentru Roman'a:

pre a. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 lune 15 „ = 15 „ „
„ 3 „ 8 „ = 8 „ „

Pentru Inscritiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a timbrale pentru fiesce-care publicatiune separatu. In loculu deschisu 20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Invitare de prenumeratiune

la

„FEDERATIUNEA“

pre semestrulu II (iuliu—dec.) 1870.

Incepundu-se cu lun'a venitoria semestrulu alu II (iuliu—decemv're) rogâmu pre p. t. doritorii de a avê acestu diurnalu, sê binevoiesca a grabi cu prenumeratiunea m a i i u n a i n t e de acestu terminu, pentru ca sê ne scim'u orientâ in privint'a numerulu esempluriloru ce vomu avê a tipari.

DD. abonati, alu caroru abonamentu espira cu finea semestrulu iam.— iunie, voru bine-voi a-si reinnoi, fara intardiare, abonamentele, er' pre acei Domni, cari sunt inca in restantia cu pretulu de prenumeratiune, i rogâmu sê se grabesca a-si rafu socotelele ca sê nu ni se inmultiesca greutatile.

Pretulu de prenumeratiune se vede in fruntea foiei; remane si pre viitoru acelu-a-si.

Ne rogâmu a se scrie le g i b i l u si p r e c i s u: numele, locuint'a, post'a ultima si post'a principale.

Totu-una-data potemu incunoscint'a pre DD prenumeranti, ca s'au facutu dispusetiuni, pentru ca diurnalulu sê se espedeze catu mai regulatu si credemu ca post'a inca si-va implenti detorint'a mai bine.

Administratiunea.

Provocare.

Voitorii de a luâ parte la adunarea generale a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporulu romanu, carea se va tiené in 8. aug. st. n. a. c. in Naseudu, sunt rogati cu tota onorea, ca sê binevoiesca pâna in 15, eventual-minte 25. iuliu st. n. a. c., a face cunoscutu Comiteturu arangiatoriu d'in Naseudu, pentru mediulocirea incortelarci cuvenite.

Naseudu, in 13. iunie 1870.

Comiteturu arangiatoriu pentru primirea Asociatiunei transilvane, etc.

Ministeriulu Potocky, situatiunea in Translitan'a si inca ce-va de la noi.

Confusiune preste confusiune: éca situatiunea in Translitan'a. Ministeriulu Potocky nu si-a inceputu inca esistint'a parlamentaria si este degi' isolatu, parasitu si incungiuratu numai de mic'a trupa a credintiosiloru sêi. La inceputulu administratiunei sale, acestu ministeriu nu éra combatutu decatu de coteri'a centralistiloru d'in Vien'a, una coteria, carea singura pretindea a represintâ pre toti germanii d'in Austri'a, carea éra spriginita de ministeriulu caduutu si de una diurnalistica bine organizata si bine platita si careia i-a fostu cu potintia sê insiele asié multu tempu pre straini, ba chiaru si tier'a in privint'a importantiei si influintiei sale; inse indata ce i lipsi protectiunea ministeriului Giskra, acésta coteria se aretâ ochiloru publiculu in tota nullitatea sa.

Contele Potocky, care insu-si a facutu parte d'in ministeriulu centralistu caduutu, a trebuitu dara sê scia inainte, ce influintia si ce poteri voru mai avé centralistii. Elu nu mai aveâ de ce sê se tema. In scurtu, inimicii cari se radicara contra ministeriului actualu d'in Translitan'a, la inceputulu guvernarei sale, au fostu putini si nece decatu periculosi. D'in contra, acestu ministeriu aveâ una multime de partisani sêu, mai bine, persone dispuse a deveni amici ai sêi. Boemii, moravii, polonii, silesianii, rutenii, slovenii,

majoritatea tirolesiloru si elita nemtiloru d'in Austri'a, au salutatu cu totii caderea ministeriului Giskra, detestatu de totii in asemene mesura. Fia-carea d'in aceste natii éra dispusa a intemina cu bucuria voulu ministeriu. Inse cei de la potere inca ai n'au trebuitu sê intelega, ca aceste popore nu dorescu numai schimbarea ministeriiloru si a personelor, ci mai multu inlocuirea principiiloru vechie, dupa cari s'a guvernatu Austria in cursu de secle, prin principiele noué, corespunditorie recerintiloru de astadi; aceste popore doriau schimbarea ministeriului, sperandu ca centralismulu va fi inlocuitu in fine prin federalismu, dorint'a fierbinte a totorou natiuniloru d'in vechia monarchia austriaca. Ore scitu-a contele Potocky tote aceste si facutu-s'a ore socota despre conduita sa inainte de a primi presidiulu ministeriului actualu, sêu dora una mana straina la abatutu, mai tardiu, de la calea inceputa? Singuru contele ni-ar' poté lamuri acésta intrebare. Acésta mana straina a potutu sê fia sasesca (Beust) sêu magiara (Andrássy), ce'a ce, d'altminte, putienu importa. Scopulu unu ministeriu, care s'a numitu pre sine insu-si „ministeriulu impacatiunei, nu a fostu numai de a pune una data capetu certelor de nationalitate, cari exista in fiacare provincia, in urma devisci vechie a guvernatoriloru austriaci: d i v i d e e t i m p e r a, ci a trebuitu sê se nesuesca d'in tote poterile pentru a scapa pre natiunile oprimate de sub jugulu injustu alu germanismulu; dar' mai vertosu a trebuitu sê indeplinesca impacatiunea intre diferitele tieré ale Austriei si intre guvern. — Implentu-si-a ore ministeriulu Potocky acésta detorint'a sêu, voiesce contra, a produsu inca mai multe erie. Pentru-ce a caletoritu c. Potocky la Prag'a? Pentru-ce a chiamatu la Vien'a pre notabili galicieniloru? Ore n'a cunoscutu elu mai inainte pretensiunile boemiloru si ale poloniloru, sêu speratu-a elu dora ca aceste natii si-voru parasit terenulu luptei numai de dragulu Reichsrathului d'in Vien'a? Ce potemu ore sê cugetâmu despre Potocky si faptele sale? Caletori'a sa la Prag'a si incercâri de impacatiune cu boemii au avutu singurulu rezultatu, ca spiritele in Boemi'a sunt asta-di mai nclinisite ca ori si candu, si ca ministeriulu actualu se afla in acele-a-si incurcature facia cu Boemi'a ca-si celu caduutu.

Acestu-a sê fia fostu ore scopulu lui Potocky? In 8 si 9 a lunei c., tote partidele politice d'in Galicia tienura una reuniune comuna in Lemberg'a, alu carei a rezultatu este ca mai tota Galicia trece in opusetiune, dupa conferint'a notabililoru d'in Vien'a; numai cati-va slabanogi si poltroni remasera fideli ministeriulu Potocky, pentru ca sê capete vr'unu titlu sêu vr'o decoratiune. Tote partidele, adeca intrega tier'a a declarat in unanimitate, ca ministeriulu actualu si-a perdutu tota increderea. Ba, in Lemberg'a se vorbece si se dovedesce prin documinte demne de credintia, ca ministeriulu Giskra-Hasner éra gata a da Galicie chiaru acele-a-si concesiuni ce i le promisese ministeriulu Potocky, si ca conferintiele tienute in Vien'a intre guvern si notabili galiciani n'au fostu decatu una simpla comedia. Se vede dara, ca ministeriulu Potocky n'a cascigatu nece unu rezultatu nece in Boemi'a, nece in Galicia si, afara de acésta, nece nemtii d'in Tirolu, nice slovenii, nice nemtii autonomi si intr'a-deveru liberali d'in Austri'a n'au fostu multumiti. Acésta o vedemu d'in organele lor d'in ce in ce mai chiaru. Este acésta una actiune politica seriosa? Ministeriulu Potocky se va escusa, pote, ca, constituindu-se ca „ministeriu de impacare“, intentiunea sa a fostu de a aduce la contielegere si pre centralistii austriaci. Sê admitemu pentru unu momentu, ca centralistii formeza intr'a-deveru una partida considerabila, si ca nu sunt numai una simpla coteria. Cascigatu-a ore ministeriulu pre acésta partida? Nu, centralistii au luat, d'in contra, una pusetiune d'in ce in ce mai ostila facia cu ministeriulu, si se bucura ca ministeriulu actualu este parasitu de cãtra partisanii sêi chiaru.

Éca situatiunea „ministeriului de impacare“ si a diverselor partide d'in Translitan'a.

Ce pote sê esa de aci? fiasce-care o pote prognosticâ; evenimentele ni voru respunde preste putienu. Celu ce semna ventu, — dice scriptur'a, — va secerâ numai viforu.

In tote regatele si provinciile austriace, agitatiunile pentru alegeri sunt la ordinea d'lei. Sciriile si informatiunile ce sosescu d'in diferite parti spunu, ca partia clericala si-desvolta tote poterile pentru a reesi invingatoria. In Boemi'a, partia d'a nationale a datu mana cu clericali contra inimicului comunu, adeca contra partiei credintiosa constitutiunei. In Moravia, de-si partia constitunale s'a constituitu, alegundu-si comitetulu centralu, publicandu-si programulu si statorindu pre candidatii sêi, rezultatulu luptei este dubiu. In Stiri'a inca luca cu multa energia partia clericala. In Dalmati'a s'a inceputu asisderea agitatiunile electorali. Aici partia constitunale este desperata, era partia nationale este forte viua si devolta una activitate enorme; in mare parte va fi invingatoria.

Imperiulu austriacu a fostu si este condamnatu a ni presintâ pururea una perspectiva de confusiune cu diferitele sale constitutiuni absolutistice, centralistice si false-liberali. Pentru ce? Pentru ca poporele nu aru voi dora sê traiesca in pace si contielegere unulu cu altulu? Nu, ci pentru ca guvernele nostre au devenitu pururea instrumente a le despotismulu si au acitiatu ur'a si inimiceia intre pacinicele natii, numai ca ele — aceste guverne tirane — sê pota pescui in turbure in favorulu despotismulu. De aceste la care poporele translitané acceptau multu bine, dar' in care se insielara amaru. Cu tote aceste, poporele slave d'in Translitan'a si-pricepu chiamarea, si-sentiescu poterea si luca cu persistintia pentru introducerea f e d e r a l i s m u l u i. Ministeriulu Potocky inca va fi unulu d'in acele ministere efemere, cari au venitu si s'au dusu, lasandu dupa sine desolatiune si nemultumire. Cu asemene guverne, Austri'a se va apropiâ d'in di in di cãtra nimicirea sa. Cei prins in jugulu nemtiescu voru rupe jugulu si si-voru cercâ libertatea aiurea; natiunile slave sunt inspirate de acésta idea, ele misca tote pentru a-o realisa.

Inse cumcã, la noi, ministeriulu A n d r á s s y prospereza si este in culmea poterei sale, este unu adeveru, ce nu se pote contestâ. „Pesti Napló“, relatandu despre una brosiura politica mai noue a generalului rusescu Fadjef, dice ca poporele d'in Ungaria sunt pacinice si satule de politica; ele dorescu numai a trai linisite in libertatea ce li-o garanteza constitutiunea magiara. Se pote, ca si „Pesti Napló“ este in pre-mare mesura multumitu cu sine si cu constitutiunea sa; dar' ca deputatii romani d'in camer'a Ungariei nu areta vr'unu semnu de vietia; ca cestiunea Transilvaniei dorme; ca romanii nu facu nece unu sgomotu; ca municipiele se voru organisa in detrimintulu romaniloru, fiindu ca cei chiamati nu se pre-intereseza de acésta cestiune vitale pentru romani; ca, in fine, noi insi-ne suntemu caus'a situatiunei triste in carea ne aflâmu, prin indolintia si nepasarea nostra cãtra totu ce se face in giurulu nostru; tote aceste sunt unu adeveru care pote sê multumesca pre „Pesti Napló.“ Intr'a-deveru, organizarea municipieloru este in strinsa legatura cu cestiunea nationalitatiloru sêu, precum se dice, cu egal'a indreptatire: inse ce face clubulu deputatiloru nostri? ce facu deputatii nostri d'in diet'a Ungariei? Noi amu asteptatu, ca sê vedemu unu proiectu deosebitu alu deputatiloru nostri in cestiunea organizarei municipieloru, inse, incatu scimu, ei nu se consulteza, nu desbatu nimica, ci lasa numai sê treca una di dupa alta. Pentru ce imparechiarea, indiferentismulu si tacearea? Daca regul'a de vietia: n u l l a d i e s s i n e l i n e a este recomandabile particulariloru, apoi cu catu este ea mai recomandabile reprezentantiloru unei natii, incungiurata de multe partile de inimici si de reu-voitori? Cãtu ar' poté

face, — si ar' trebuisé facea, — deputatii nostri daca aru fi ei un'a in actiunile loru politice? Sunt ei ore un'a, lucră ei ore in comunu? Noi nu vedemu. Celu ce ne va deminti, ni va face unu bunu servitiu.

De la conciliulu ecumenicu d'in Rom'a.

In 13. iuniu s'au inceputu desbaterile speciali a supra infallibilității papei, condamnată de totu sufletulu omenescu si de totu amiculu libertății, desvoltării libere si alu progresului. Precum la desbaterile generali, asié si la cele speciali, opusetiunea d'in conciliu combata cu tota puterea cuventului monstruos'a dogma neapostolica, necatolica, si necrestinesca a infallibilității.

Asié arceiepiscopulu H a y n a l d a combatutu dreptulu judiciariu immediatu alu papei. Dupa d'insulu luà cuventulu patriarculu d'in Antiochi'a, I u s s u f, si, vorbindu despre raportele beserecei orientali, protesteaza contr'a contradicțiunei, cuprinse in alu treile-a capitlu alu schematei. Oratorele besericescu spuse, că Oriintele nu va suferi una asemene ingerintia si, dreptu confirmare a acestei declaratiuni, ceti mai multe epistole, ce le-a primitu in acésta privintia de la episcopii d'in patri'a sa. In aceste epistole i-se scrie, că nu i-este iertatu a sacrifică d'in drepturile beserecei orientali neci câtu e unu firu de peru, si la casu candu totu-si ar' face acésta, e mai bine sè remana in Rom'a si nece sè nu se mai reintorca a casa. Era daca pap'a l'ar amové d'in postulu sèu d'in caus'a opusetiunei drepte manifestate facia de violintie Romei, si i-ar' numi unu succesoru, acestu-a sè nu cuteze a se aretá acolo. Acestu-a e consiliulu episcopiloru orientali. Cu alte cuvinte, patriarculu d'in Antiochi'a spuse, că Oriintele repudieza dogm'a, fiindu gat'a a rumpe cu Jesuitismulu rom. decâtu a cede.

Dupa acéa se sui pre tribuna arceiepiscopulu romanu alu diecese de Alb'a-Iuli'a, dr. I o a n u V a n c e a, si prin cuventarea sa plina de atacuri contr'a tendințieloru jesuitice, produse una impresiune forte mare in sinulu conciliului. Acestu principe besericescu si capu alu beserecei romane gr. catoliculu Trajanu este totu a desbateri orientali, nu potè sè nu le numesca cu adeveratulu loru nume: mincinosu si calumniatoric. Lasămu sè urmeze raportulu diuar. „Neue Fr. Presse,” ce l'a primitu d'in Rom'a:

„Arceiepiscopulu romanu d'in Transilvani'a dr. I o a n u V a n c e a, si-a luat de tema a critică vorbirea mai recinta a cardinalulu P i t r a si, in specie, a combata afirmatiunea lui, că tote canonele beserecei orientali sunt falsificate. Dupa ce a caracterizatu, pre deplinu, pre cardinalu ca scrietoriu, continua estu-modu: „Despre unu barbaru, care se numesce pre sine omu de specialitate si avu si pana acum'a trecere si innaintea altoru-a de unu atare, fia-cine ar' trebui sè presupuna, că elu cunosce cu acurătetia obiectulu d'in cestiune. La d'insulu inse este chiaru contrariulu. Pentru că canonele beserecei orientali nu numai că nu sunt falsificate, ci s'au sustienutu in curetienti' loru originale, precum au fostu innainte de ast' cu 15 secle. Nu incupe indoieia, că s'au facutu falsificări. Inse aceste s'au facutu in Rom'a in mesura atâtu de mare, in câtu d'ntre canonele beserecei orientali, susceptute in Corpus Juris Canonici alu vostru, nu se gasesce neci unulu originalu. Dreptu-ace'a, daca cardinalulu P i t r a acusa beserica orientala cu asemene falsificări, cari au emanatu numai si numai de la papii Romei, atunc vorbesce sèu d'in nesciintia, sèu e mincinosu si calumniatoru (mendax et calumniator).

„Dupa aceste cuvinte, cari nu s'au mai spusu neci candu asié in facia unui membru alu colegiului cardinaliloru, toti legatii papali sarira in susu ca-si candu aru fi fostu piscati de tarantulu (unu soi de paingenu veninosu), si protestara cu violintia contr'a declaratiunei arceiepiscopulu romanu. Dupa acéa urmă, ca de comunu, unu tu multu mare si unu sgomotu infricosiatu, asié in câtu V a n c e a sè vediu constrinsu a recede. D'in norocire, oratorele nu fu intreruptu mai de timpurî, decâtu numai dupa ce terminase vorbirea si fulgerase tote sagetele ce le aveă in teca.

„Estu-modu cardinalulu P i t r a, renumitulu prefectu alu bibliotecei d'in Vaticanu, care si-a sciutu eluptă, atâtu de usioru, reputatiunea de teologu erudit, lucru de totu efinu in Rom'a, fu formal minte nimicitu ca capacitate scientifica de opusetiunalulu sèu d'in Transilvani'a. Intru adeveru dîu'a de 14 iuniu este una di ominosa pentru infallibilisti! Pitra este francesu si mai innainte fusese

membru alu abatiiei benedictiniloru d'in Solesmes, in departamentulu du Nord.“

Nu potemu sè nu dămu espressionu bucuriei nostre, vedindu pre venerabilulu arceiepiscopu rom. aperandu beserece'a orientale si cononele ei contr'a atacăriloru malitiose ale jesuitismulu; totu-de-una-data inse amu fi doritu sè fimu vediuu si pre Sant'a Sa episcopulu Oradei-Mari, I o s i f u P a p p - S z i l á g y i, luptandu, a laturca cu capulu beserecei romane, pentru autoritatea nescirbita a beserecei gr. cat.

Suntemu rogati a publică urmatoriele sîre:

UNU EVENIMENTU.

Adeverurile sèu ideele, ca eterne, au existatu si exista de-o-data cu lumea. Au inse si ele timpulu loru, candu, d'in starea loru latentă, resarindu ca sorele, se manifesta preste totu, si devinu proprietatea fia-cariu-a ca aerulu ce resuffămu.

In anticitate metalele, cuventulu, alfabetulu, art'a scrierii, tote sciintiele si artile, navigatiunea si altele, candu le-a venitu timpulu, aparura la toti populii.

In lumea moderna, inventiunea tipografiei, busol'a, Americ'a, vaporulu, electricitatea aplicata la industria si telegrafia, candu le-a venitu timpulu, se manifestara in ambele emisfere de-o-data si devenira o proprietate universale.

Regeneratiunea Romaniloru deveni o necesitate la tote mintile de elita de-o-data cu inceputulu secolulu XVII; Mateiu Bassarabi, Dosithei, cu toti barbatii secolulu loru; Vacarescii, Filaretii, Sincalii, Iorgovicii, P. Majorii, cu toti contimpuranii si semenii loru in secolulu XVIII; cu inceputulu secolulu XIX se succedara Vacarescii, se formara Balaceni si Balenii, se aretara Lazari, in midilocolu loru Vladimirescii, Poteci, Beniamini, Grigorii Beldimani, Asaki, Saulescii, Heliadi, Poenari, Marcovici, Aroni, Negruzii, Carlovi, Bolliaci, Alesandrescii, Donici, Alesandri, etc., ce condusera secolulu si formara er'a regenării.

De la acésti-a si de la semenii loru, ide'a natiunalității gloriose, persecutata de barbarii destructori ai Imperiulu Romanu, ajunse a strabate masele si a dá Romaniloru consciintia de sine pana la anulu 1848.

De la 1848 in alta diumetate de secolu, desvoltarea acestoru mari idee, si spontanee si importante intrebări.

Romaniei, comparatiunea loru cu institutiunile feudali ale Europei, strigarea de alarma de a nu le imită Romanii; explicarea fiintiei si misiunii lui Sfncai, intrebările: ce sunt Romanii? De unde vinu ei? Unde au sè ajunga? si ce misiune au? Ce este acésta colonia a lui Trajanu? si de ce la nbucaturele Dunarii? de ce la portile Orientulu?

Cu aceste idee, cu aceste intrebări, apare pentru prim'a ora in Romania statu'a lui Trajanu! Nu există acésta statu'a de optu-spre-diece secolu in Italia? N'au trecut multi si multi pre langa d'ns'a? De ce numai si numai in anulu Don'ulu 1870 sè treca unu romanu pre acolo, si unu romanu de sco'la lui Heliade si Boliacu, Ionu Polescu, sè puna indata a o fotografiă? (Amu uitatu sè spunemu că si inventiunea fotografiei a venitu la timpu cu ideele preparatorie ale secolulu XX, si că fără acésta inventiune, d. Polescu, cu tota sco'la de unde a esitu, cu tota anim'a sa de romanu, n'ar' fi potutu cu atât'a facilitate aduce serviciulu ce-lu face a merită de la patria).

Cu exemplarulu sèu fotograficu, prin litografia, ce este o inventiune totu a secolulu XIX, inmi exemplariele sale, ca sè le faca a se apropiă pretotindeni de Romania intrega, a strabate prin tote urbile, prin tote comunele, prin tote casele, tote colibe, nu ca odinora, ca Alesandru cu Poru imperatu, cu toti rácii si furnicele sale, nu ca Jupiter si Danae, fiintio fictive, ci ca persona istorica, reale in carne si in ose, in carne de Romanu, ca soldatu mare, capitanu mare, omu de statu mare, Imperatoru mare si profetu, nu cu vorb'a ei cu fapt'a, că infipse pre teritoriulu Daciei Aquila romana, paserea augusta si divina, si o incongiură de atât'e-a legiuni ca s'o apere, s'o conserve in secolu d'impreuna cu marele nume ce aveă a-lu destruge barbarii, si a-lu face sè despara d'in tote coltiurile marelui Imperiu. Aparentia statuei lui Trajanu este unu evenimentu.

Si ce d'ncemu noi, instructorii fiiloru patriei, candu vedemu copi'a acestei statue, imaginea acestui divu Trajanu.

Romani, copii, acestu-a e strabunulu vostru! In drept'a tiene gladiulu; in stang'a, s'ar' crede de unii că tiene o verga ducale sèu unu sceptu ore-care; nu, e unu volumenu, e unu rolu ce atèrna dreptu si verticale in norma cu Zenidulu si Nadirulu, si ca unu testamentu ve predestina de a prinde radecine pana in fundulu sèu in centrulu pamentulu, si că crescutulu are se ve ajunga pana la ceruri, că voi aveti sè proclamati in secolulu duo-dieci Statele-Unite ale Europei, si cu proclamarea voi numai suntetu in stare a stabili si sustiené sèu Re-

public'a universale, sèu Cesariatulu ecumenicu, adica o singura turma si unu singuru pastoru.

Vai de romanulu ce nu va cunosce acestu adeveru, acésta misiunei Acelu rolu, acea colona se va preface in verga grvida de feru, ce va sdrobi osele neintielegatori-loru alesi ai natiunii.

Una profetesa de sange romanu vaticină ca o Sybila la anulu 1848 in carmenii urmatori:

In susu, Romani, sculati ve,
Trajanu ve chiama l'arme;
Resune lovitorele,
Cu uietu sè se dir'me
Pagan'a Nedreptate;
In susu la Libertate,
La Pace, Adeveru.

Romani, auditi sunetulu
De belice metale;
La rondu pre campulu gloriei
Nainte p'a ei cale,
Cea Aquila romana
Adi fulgera suvrana
Pre Regi a spaimentatu.

Ca angerii cu demonii
Esti la lupt'a mare,
Ca leii rumpeti ferele
Spre-a Patriei salvare.
Giosu temutie, sclavia,
Giosu crud'a tirania!
Sè péra Nedreptatea
Traesca Libertatea
Intregei omeniri!

Auditi, Romani, intregei omeniri! Mare e rolulu vostru! mare misiunea vostră! E man'a providentiei ce vo conduce si v'a facutu a strabate prin septe spre-diece seculu, si a ve conservă numele, limb'a, costumele, datinele Libertății. — Pre candu Europ'a a fostu locuita de sclavi si de despoti, pre candu Europ'a nu si-a scuturatu de atât'e-a ori ferele de câtu spre a le fauri d'in nouu mai tari; cine v'a condusu in 1848, pre candu poporele se sfasiu ca ferele, voi sè faceti si sè sustieneti in armonia nu o serbatoare ei unu Pasce de trei lune? cine v'a inspiratu unia si esemplar'a constitutiune ce ati proclamatu in facia si marea mirare a Europei?

Degetulu Providentiei v'a condusu, vocea Providentiei a fostu vocea vostră.

Éra o repetim: Statu'a lui Trajanu este unu evenimentu in midilocolu vostru, si spre a se implini fapt'a, este sè contribuimu cu totii spre a se trage si impartii a deveni imaginea sacra innaintea ochiloru prunciloru.

Si dupa ce, ca unu stindardu, Trajanu va figură in tote comunele, in tote scolele, vomu face a se radica ca unu colosu statu'a in bronzu si de pre nuoulu capitoliu, de pre Mitropolia, se imbracisizeze cu ochiulu sèu de aquila Orientulu si Occidentulu.

I. Heliade R.

Camer'a representantiloru Ungariei.

Siedintia de la 20 iuniu.

Presiedinte: Paulu Somsich. Notariu: Paulu Jámbor. D'in partea guvernulu au fostu de facia ministrii: c. Iul. Andrassy, Stef. Gorove, c. Georg. Festetics, Carolu Kerkápolyi, Ios. Szlávy si Colom. Bedekovics.

Dupa autenticarea procesulu verbalu alu siedintiei d'in urma, presiedintele pune pre biurulu camerei literale credentiunali ale deputatulu Ladislau Huszár jun., alesu in cerculu Totis, cottulu Comornu. — Se tramitu comisiunei verifcatoric. Dupa acéa se presinta mai multe petitiiuni, cari se transpuzu comis. petituaric.

Ernestu Simonyi interpeleza pre ministrulu comunicatiunei, daca are de cugetu a presintă camerei conventiunile originali ale statulu inchiaiate cu institutetele de comunicatiune innainte de numirea ministeriulu ung. constitutionalu, pentru ca sè le cunosca si deputatii? — Se va comunică ministrulu concerninte.

Presiedintele comis. 8. judiciarie, Sigis. Ivánka, pune pre biurulu camerei raportulu comisiunei d'in cestiune, relativu la alegerea de deputatu a lui Michaiu Lázár in cerculu alu doilea electoralu d'in cottulu Albei-Superioric. Comisiunea, ne aflandu de fundatu protestulu facutu contr'a alegerei numitulu deputatu, lu dechiara de verificatu. — Se alege in sectiunea a sieptea.

Iuliu Kaucz relateza d'in partea comis. intrunite, financiaru si pentru călile ferate, despre proiectetele de legi, relative la modificarea legei pentru calea ferata re-saritena si la deschiderea liniei Ciab'a-Holdmezövásárhely. — Raportulu se va tipari si tramite la sectiuni.

Trecundu-se la ordenea dilei, camer'a adopta, in generalu si specialu, proiectulu de lege despre edificarea unui edificiu postalu-telegraficu, votandu creditulu suplementariu de 376,342 fl. pentru edificarea lui.

Se pune in desbaterca camerei proiectulu de lege despre construirea călii ferate Neuhäusel-Neutr'a-Troncinu. Raportorulu comis. centrali, Col. Széll, repetendu motivele, cari au indemnatu pre guvernulu la con-

struirea numitei căli ferate, recomanda camerei primirea proiectului de concludu, conformu cari-a guvernulu este invitat a studiá liniile laterali Comornu-Neuhäusel si Uesbek-Tirnava, éra rezultatulu studiiloru sè-lu presinte camerei.

Dupa una discutie lunga si viua, camera primisce atátu proiectulu de lege câtu si pre celu de concludu.

Trecundu-se la desbaterea speciala, camera adopta primii 5 §-i d'in documentulu de concessiune cu textulu redactatu de comis. centrale.

Siedintia se inchiaia la 2¼ ore d. m.

Siedintia dela 21 iuniu.

Presiedinte: Paulu Somsich. Notariu: Petru Mihályi. Pre bancele ministeriali: C. Kerkápoli, Stef. Górove, c. Georg. Festetics si Col. Bedekovics.

Dupa ceremonialulu indatenatu, Paulu Ordódy relateza, ca comisiunea verificatoria a verificatu alegerea deputatiloru Friederich Schreiber si a lui Ludovic Dessevffy, rezervandu-se terminulu legale de 30 zile pentru presintarea protestelor ce s'aru face contra alegerii loru. Fried. Schreiber se alege in sectiunea 4, éra Dessevffy in a 8.

Trecundu-se la ordenea dilei, se cetesce a treia ora si primisce definitivu proiectulu de lege despre edificarea unui edificiu postal-telegraficu in Pest'a. — De tramsita camerei magnatiloru.

Dupa ace'a, suscendu-se continuarea desbaterei speciala a sup'ra proiectulu de lege despre construirea călii ferate Neuhäusel-Trencin-Neutra precum si a sup'ra documentulu de concessiune, se adopta toti §-ii proiectului si ai documentulu.

Se pune in desbaterea camerei proiectulu de lege despre inarticularea conventiunii relative la resumperarea putii de feru.

Dupa una discutie scurta, camera primisce, in generalu si specialu, proiectulu d'in cestiune.

Ministrulu presiedinte, c. Iul. Andrásy, presinta camerei legile sancitionate despre construirea călii ferate Valkány-Perjámos si despre resumperarea comunaloru de pre dominiulu tibiscanu de la competintiele erariali. Dupa promulgare se tramsita camerei magnatiloru.

Siedintia se inchiaia la 12¼ ore meridiane.

Clusiu, 15. iuniu 1870.

Onorata Redactie!

In numerulu 32 alu „Federatiunii“ d'in estu anu, cu datulu: „D'in comitatulu Clusiuului, 18/3 1870“, a aparuta d'in pen'a „unui romanu devotatu“ una corespundintia, in carea, intre altele, dlu corespundinte si-face recomandările sale cătra venerabilulu consistoriu metropol. d'in Blasiu si, cu privire la ocuparea postulu de juriu inspector devenitu vacantu prin mortea avocatulu Georgiu Catoana, recomanda susu laudatulu consistoriu, ca pre celu demnu, aptu si capabilu sè-lu caute in Clusiu. Venindu-mi prin mai multi la cunoscintia, cum-că recomandatulu dlu corespundinte d'in comitatulu Clusiuului, dupa opiniunea altoror-a, asi fi eu, ba, ce este mai multu, că in Gherla, unde se afla unulu d'intre concurentii la postulu mentiuatulu, s'ar' afirmá, că acea corespundintia asi fi scrisu-o in insu-mi pentru mine, numai ca sè potu incapè mai usorlu la postulu de juriu inspector in Blasiu, credu a implini una detorintia de onore, candu vinu a dechiará prin aceste sire, cum-că nu eu am scrisu mentiuat'a corespundintia si, daca intr'adeveru laudatulu corespundintelu sum eu, dechiaru totodata, că laudele ale, fara voi'a si scirea mea, au remasu fara scopu, căci eu nice nu am concursu, nice nu am ambiatu dupa postulu de juriu inspector la Blasiu, care, de almintrelea, este destulu de onorificu.*

Pre candu ve rogu, Dle Redactoru, sè dati locu acestei rectificări in pretiuitulu Dvostre diariu, nu potu sè lasu, in interesulu adevurulu, neatinsa si una alta parte a corespundintiei susu mentiuante. — Dlu corespundinte adeca, cătra finea corespundintiei sale, descrie procederea abnormale si abuzurile, ce le comite unu protopopu d'in comitatulu Clusiuului cu ocaziunea tienerei esamenelor prin scolele poporali d'in tractulu sèu. Comitatu Clusiuului are 8, di optu protopopiate gr-cat, dara acelu-a, pre care dlu corespundinte lu-in-telege, nu se spune nicaiurea. De aci urmeza apoi doue rele, căci se seduce pre de una parte opiniunea publica, carea retacesce printre atáti protopopi, cautandu pre celu peccatosu, pre candu de alta parte nice ven. consistoriu nu scie că unde sè caute reulu spre a-lu vindecá. Ar face deci bine dlu coresp. sè spuna publiculu barem tractulu intiesu prin domnia sa, căci una expresiune atátu de generale, cum e cea intrebuintata de domnia sa, adeca: „protopopulu d'in comitatulu Clusiuului“, pote seduce forte usioru opiniunea pu-

blica la cugetulu că celu atacatu este protopopulu d'in tractulu protopopescu alu Clusiuului, unde almintrelea, trebele scolari mergu in cea mai buna ordine, — séu altulu: precandu corespundintia va avé éra-si pre altulu in vedere, d. e. pre celu d'in tractulu Faragăului. Dlu coresp. sè spuna chiaru si cu numele cine este protopopulu combatutu, ca sè nu patimesca inaintea opiniunii publice vre-unu nevinovatu, pentru unu peccatosu! Asemenea, ar' poté dlu coresp. sè spuna publiculu si numele acelu preutu si comuna, care si unde a vendutu scol'a confesiunale evroului pentru localitate de carcima?! Adevurulu iubesc lumin'a!

Iosifu Popu, m. p.
jude singulariu.

Raportu speciale

despre rezultatulu sortitureri efectuate cu ocaziunea concertulu arangiatu, in 17. Maiu a. c. st. n., in folosulu institutulu omanu de fete infintiandu in Oradea-Mare.

(F i n e.)*

Pre col'a 31 (colect. Dn'a Bohatielu si Vasiliu Petri) au cascigatu Emilia Popeligu o tasa sub pocale de la Dnisor'a Aurelia Ratiu, si Maria D. Vacila unu tienetoriu de censusa de la Iustinu Popfiu.

Pre col'a 37 (colect. Paulina Romanu) au cascigatu Eleonora Costa unu tragatoriu de campanelu (clopotielu) de la Dn'a Ioanu Veres.

Pre col'a 4 (colect. Eleonora Kutiják) au cascigatu Kiss Elek 2 pocale de la Dn'a Carolu Gramu, si Ema Rosenthal o parechia de manusie, manufactura de la Emilia Popescu.

Pre col'a 9 (colect. Aureli'a Papp) au cascigatu Maria Ioanovicu o parechia de papuci, manufactura de la Dnisor'a Paulina Sabo, si Baltasar Munteanu unu clopotielu de la Ana Dragosiu.

Pre col'a 42 (colect. Valeria Papp) au cascigatu Ioanu Damianu o tasa sub pocale de la Dnisor'a Maria Papp si Fira Bergianu unu pocalu de la Iuliu Györfly si o tasa de la Dn'a Ermina P. Desseanu.

Pre col'a 47 (colect. Emili'a Maniu) au cascigatu fondulu unu acoperementu de lampa de la Dn'a Ermin'a P. Desseanu, si Iulia Romanu una cuthia de bilete de la Clara Oppenheuser.

Pre col'a 46 (colect. Magdalena Catoca) au cascigatu fondulu 2 manchete de luminariu de la Cristina Dragosiu, si o corfa cu struguri de parfum de la Ecaterina Vékony.

Pre col'a 44 (colect. Dnisor'a Ermina Farkas) au cascigatu fondulu una cuthia de sugári de la Paulu Sipka si una cuthia de ace de la Dn'a Ana Buzila.

Pre col'a 5 (colect. Mateiu Nicola, adv.) au cascigatu Laura Cumenu o perina de divanu de la Emilia Popovicu, si Emilia Dreia unu acoperementu de luminariu si perinita de la Dn'a Ermina P. Desseanu.

Pre col'a 39 (colect. Alesandru Szillassy) au cascigatu Gorgiu Benchesovicu una cuthia de sugári de la Dn'a Carolu Lakatos, s: fondulu 2 pocale de flori de la Dn'a Iuliu Györfly.

Pre col'a 18 (colect. Antoniu Venteru, vice-notariu) au cascigatu Elena Fr. una cuthia de untu de la Teresia Veiterschütz, si Antoniu Stark unu pocalu de la Dn'a veduv'a lui Iosifu Ambrusiu.

Pre col'a 10 (colect. Georgiu Dringou, adv.) au cascigatu Marta Bocsia dreptulu naturalu, 2 tomuri, de Barnuti de la Ioanu Muresianu, si Teodoru Popovicu una cuthia de aprindiore de la Emilia Grozescu si una cuthia de scobitori de dinti de la Dn'a Ermina P. Desseanu.

Pre col'a 28 (colect. Samuilu Porutiu) au cascigatu Samuilu Porutiu unu clopotielu de la Iustinu Popfiu, si Mihaiu Iancu o cofora de margele de la Paulina Kövér.

Pre col'a 29 (colect. Andreiu Cosma) au cascigatu Andreia Cosma unu album de la Gizela Maleticu, si Teresia Cinca o cosiara de legatu, totu de la Gizela Maleticu.

Pre col'a 11 (colect. Elia Traila) au cascigatu Baraiovatiu notariu unu album de la Cristina Papp, si Elia Traila una cuthia de aprindiore de la Dnisor'a Paulina Pelea.

Pre col'a 20 (colect. Vasiliu Ignatu, adv.) au cascigatu Ana Papp una cosiara de margele de la Ecaterina Ghimani, si Elena Calcianariu una cuthia de tutunu de la Irma Kiss.

Pre col'a 40 (colect. Lazaru Huza) au cascigatu Lazaru Huza Panteonulu romanu de la Ermina P. Desseanu, si fondulu o tasa sub pocale de la Aurelia Popovicu.

Pre col'a 13 (colect. Simeone Botisanu) au cascigatu Simeone Margineanu una cuthia de bilete de la Maria Corda, si Leontina Romanu o perina de orologiu de la Cristina Dragosiu.

Pre col'a 7 (colect. Nicolau Zigre) au cascigatu Iosifu Serbu una cautatoria (oglanda) de la Maria Budai,

si Teodoru Ciocanu o cosiara de margele de la Dn'a Mihaiu Stupa.

Pre col'a 23 (colect. Antoniu Venteru) au cascigatu Ludovic Szűcs unu pocalu de flori de la D. Linca Mezei si o tasa de la Sidonia Secosianu; mai departe Ormai Geiza una cuthia de fidibus de la Irma Kiss.

Pre col'a 8 (colect. Ladislau Bordasiu) au cascigatu Vasiliu Papp una cuthia de sugári de la Dn'a Ludovicu Hoványi, si una marama femeiesca de la Dn'a Unterkircher, si Emericu Palinkasy una cuthia de tutunu de la Peppi Papp.

Pre col'a 22 (colect. Vasiliu Benchisiu) au cascigatu veduv'a lui Ladislau Vassiu eteu de cosutu de la Artemiu Siarcadi, si Petru Domsia 2 pocale de la Dnele Iosifu Ambrusiu si An'a Popovicu.

Pre col'a 2 (colect. Vasiliu Indrea) au cascigatu Ioanu Indrea o parechia de cercei de la Ermina P. Desseanu, si Vasiliu Indrea unu etiu de argintu de la Dn'a Paulina Romanu.

Pre col'a 17 (colect. Georgiu Fejér) au cascigatu Luisa Ratiu unu einsatz de perina de la Ana Sabo, si Maria Nicora una cuthia de zacharu de la Paulina Pelea, juna carte de notitie de la Carolina Sabo, o cosiara si o tasa sub lampa de la Vilma Budai.

Pre col'a 1 (colect. Stefanu Biltiu) a cascigatu fondulu una cuthia de flori de la Linca Mezey si o tasa sub pocale de la Emilia Popescu.

Pre col'a 50 (colect. Ioanu Papp) au cascigatu fondulu o perina de fotelu de la Maria Budai si o perina de orologiu de la Antonia Ciceronescu

Pre col'a 34 (colect. Gregoriu Köváry) au cascigatu Petru Papp una cuthia de tutunu de la Maria Mihailovicu, si Ioanu Bolcasiu o cosiara pendinte de la Veturi'a Romanu

Pre col'a 45 (colect. Popu Grideanulu si Petru Piposiu) au cascigatu Gabrielu Chisiu unu portfoiu de la Elena Papp.

Pre col'a 52 (colect. Gabrielu Borlanu) au cascigatu fondulu o scatula de la Emilia Nicoliciu, si una cuthia de tutunu de la Simeone Ioo.

Pre col'a 53 (colect. Ioane Papp) au cascigatu Antoniu Steti 2 manchete de luminariu de la Maria Papp, si Vasiliu Papp o tersiua de tutunu de la Ecaterina Vékony.

Pre col'a 54 (colect. Paulu Papp) au cascigatu Paulina Romanu una cuthia de fidibus de la Corneli'a Lazaru, si fondulu unu calamariu de la Linca Gitea.

Venitulu puru alu sortitureri specificate face 846 fl. 80 cr. v. a.

Afara de obiectele sortite, fondulu mai are spre dispusetiune mai multe obiecte nesortite de asta-data, d'in caus'a netramiterii coleleru impartite prin provincia si respective d'in lips'a altoru cole implute; cari obiecte au concursu de la urmatoriele dame generose:

O cosiara de legatu, unu ornamentu de lampa si o tasa sub pocale de la Ermin'a P. Desseanu. O perina de orologiu ornata, unu calamariu, unu stergetoriu de pene si o canaria galbena de la Leontina Romanu. Unu aretatoriu de cetitu de la Olga Misiciu. O scatula cu instrumente de circulu de la Dn'a Mihaiu Stupa. Unu apreratoriu de epistole si o cartieica de bilete de la Paulina Romanu. Unu servisu de tea de la Berta Papp n. Papp-Szilágyi. Trei einsatie de perina de la Emilia Maniu. — De la Elisabeta Papp tasa de lana. O parechia de ornamente de luminariu de la Ana Ratiu. O perina de orologiu de la Elena Papp. Unu vasu de apa santita de la Teresia Veiterschütz. Doue parechie de ornamente de luminariu de la Paulina Pichler. O scatula de la Eleonora Kutiják. O cosiara de margele de la Ana Treiss.

Doue pocale de flori de la Maria Draganu. O parechia de papuci de la Veturia Romanu. — O cosiara de smucu de la Ermina Farkas. Unu portfoiu de la cine-va. Unu tipu ornatu de la Dnisiorele Cornelia si Valeri'a Papp. O parechia ornamente de luminariu de la Ecaterina Vékony. O scatula, formatu de album, de la Dnisor'a Pfeiffer. Doue pocale de la Beniamini Szalay. O mesutia de cosutu de la Vasiliu Indrea.

Atátu obiectele aceste câtu si cele recastigate se voru sorti in favorulu institutulu, indata ce vomu primi tote colele implute, si ne va succede a implé si altele terminulu se va aduce la cunoscintia onoratulu publicu pre calea diurnalistica.

In urma — premitendu, cumcá si socot'a generala atátu despre sumele parte incassate, parte numai subscripcu obligatiune de membri fundatori, câtu si despre venitulu concertulu arangiatu, se va dá onoratulu publicu câtu de curendu. Subscripsulu comitetu arangiatoriu si-implinesc detorintia cea mai placuta si nobila, candu esprime ce-mai fierbinte multumita si recunoscintia totoruru oferitoriloru marinimosi, colectantelor si colectantiloru, contribuitoriloru si contributoriloru generososi, pentru sucursulu nobilu si pretiosu, rogandu pre totu romanulu bine sentitoriu, sè nu ni denege neci de acum innainte sucursulu generosu ei si cu abnegatiunea propria sè nesuimu a realisá ide'a sublima, de interesu mare si curatu nationale

Comitetulu arangiatoriu.

*) Noi inca avem detorintia de a constatá, că nu Dlu Iosifu Popu a scrisu corespundintia d'in cestiune.

Red.

*) Vedi Nr. trecutu alu „Federat.“

